

การศึกษาการใช้หลักสูตรคณิตศาสตร์ในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี

นางสาวรัชณี ตะเกาพงศ์

สถาบันวิทยบริการ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาในเขตการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2539

ISBN 974-636-156-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**A STUDY OF THE IMPLEMENTATION OF THE ELEMENTARY SCHOOL
MATHEMATICS CURRICULUM IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER
THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF PRACHIN BURI PROVINCIAL
PRIMARY EDUCATION**

Miss Rachanee Tapowpong

สถาบันวิทยบริการ

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Supervision and Curriculum Development

Department of Educational Administration

Graduate school

Chulalongkorn University

Academic Year 1996

ISBN 974-636-156-2

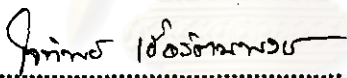
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาการใช้หลักสูตรคณิตศาสตร์ในโรงเรียนประถมศึกษา
 สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี
โดย นางสาวรัชณี ตะเกาพงศ์
ภาควิชา บริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา

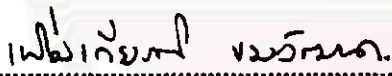
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ สุภาวัฒน์ ชุตินวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์ ดร.เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. บุญมี เณรยอด)

สถานศึกษาบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รัชนี้ ตะเกาหงศ์ : การศึกษาการใช้หลักสูตรคณิตศาสตร์ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี (A STUDY OF THE IMPLEMENTATION OF
ELEMENTARY SCHOOL MATHEMATICS CURRICULUM IN ELEMENTARY SCHOOLS
UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF PRACHIN BURI PROVINCIAL PRIMARY
EDUCATION) อ.ที่ปรึกษา : อ.ดร.เพิ่มเกียรติ ชมวัฒนา, 246 หน้า.

ISBN 974-636-156-2

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรคณิตศาสตร์ในโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี ประชากรและกลุ่มตัวอย่างคือ
ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนคณิตศาสตร์ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2, 4 และ 6 เครื่องมือที่ใช้ในการ
วิจัย คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า

1. การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน โรงเรียนส่วนใหญ่วางแผนการใช้หลักสูตรโดยมุ่งหวัง
ให้นักเรียนนำประสบการณ์ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวัน และมีการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร
ได้แก่ แผนการสอน กำหนดการสอน โดยครูผู้สอนเป็นผู้จัดทำเอง ส่วนปัญหาที่ประสบ ได้แก่ ครูผู้สอน
ขาดความรู้ และความเข้าใจในการวางแผนและการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตรต่าง ๆ

2. การจัดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ เพื่อการใช้หลักสูตร โรงเรียนส่วนใหญ่จัดครูเข้าสอนตาม
ความสามารถและประสบการณ์ มีการเตรียมบุคลากรโดยการส่งครูเข้าอบรม สัมมนาทางวิชาการ ครูผู้
สอนจัดทำตารางสอนเอง โรงเรียนจัดบริการสื่อ อาคารสถานที่ให้ครูผู้สอน และไม่มีการประชาสัมพันธ์
การใช้หลักสูตรแก่ผู้ปกครอง มีการนิเทศการสอนโดยการสังเกตการสอนในชั้นเรียน ปัญหาที่ประสบ
ได้แก่ ครูผู้สอนไม่ได้รับการอบรมในเชิงปฏิบัติการการจัดทำแผนการสอน ครูมีภาระหน้าที่มาก วัสดุ
อุปกรณ์ไม่เพียงพอ และไม่ได้รับการนิเทศการสอนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

3. การจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนส่วนใหญ่ศึกษาหลักสูตรเฉพาะส่วนที่ต้องการสอน
และใช้หนังสือแบบเรียนที่จัดทำโดย สสวท. ทบทวนความรู้เดิมของนักเรียนก่อนจัดการเรียนการสอน
และสอนเนื้อหาใหม่ โดยการบรรยาย ยกตัวอย่างและให้ทำแบบฝึกหัด ครูและนักเรียนช่วยกันสรุป
บทเรียน มีการฝึกทักษะโดยการจัดแข่งขันคิดเลขเร็ว และเน้นให้นักเรียนนำประสบการณ์ที่ได้รับไปใช้
ในชีวิตประจำวัน ครูผู้สอนจะแก้ไขทันทีที่เห็นข้อบกพร่องในชั้นเรียน และสอนซ่อมเสริมเมื่อครูและ
นักเรียนว่าง ครูผู้สอนวัดและประเมินผลโดยการตรวจผลงาน แบบฝึกหัด การทำการบ้านของนักเรียน
ปัญหาที่ประสบ ได้แก่ นักเรียนไม่เข้าใจการแก้โจทย์ปัญหา

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร
ปีการศึกษา 2539

ลายมือชื่อนิติต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพิ่มเกียรติ ชมวัฒนา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาพร้อม

C842422 : MAJOR SUPERVISION AND CURRICULUM DEVELOPMENT

KEY WORD : IMPLEMENTATION/ MATHEMATICS CURRICULUM/ ELEMENTARY SCHOOL/
PRACHIN BURI

RATCHANEE TAPOWONG : A STUDY OF THE IMPLEMENTATION OF THE ELEMENTARY
SCHOOL MATHEMATICS CURRICULUM IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE
JURISDICTION OF THE OFFICE OF PRACHIN BURI PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION.

THESIS ADVISER : PERMKIET KHAMAWATTANA, Ph.D., 246 pp.

ISBN 974-636-156-2

The purpose of this research was to study the state and problems of the implementation of the elementary school mathematics curriculum in elementary schools under the jurisdiction of the Office of Prachin Buri provincial primary education. The population and samples were school administrators and prathom sukka 2, 4 and 6 mathematics teachers. The research instruments were questionnaires. The obtained data were analyzed by percentage.

The research findings were as follows :

1. The implementation of the curriculum to instruction, most schools constructed curriculum plan concerning with the implementing experience in students' daily life and drafted curriculum document such as lesson plan. Teachers set their own instructional content. Problems encountered were lack of knowledge of the staffs both in planning and drafting curriculum documents.

2. The management of factors and states for curriculum implementation, most schools assigned teachers in charged according to their ability and experiences, encouraged teachers to join the conference and seminar. Schedule was set by teachers: Instructional media and building were provided. Public relation was not released to parents. Supervision was conducted through class instructional supervision. The problems were lack of operational workshop for teachers in setting schedule, staff's heavy loads, insufficient of instructional materials and unconservative supervision.

3. Providing instruction, most teachers studied curriculum only the content they require and using textbooks providing by IPST, reviewing students' background knowledge prior instruction, and teaching new content by describing, exemplifying and giving exercises. Skills practicing by holding competition in computing, emphasizing on implementing experience in students daily life. Remedial class was provided during free time. Measurement and evaluation were used by examining students' work and exercises. The problem was lack of understanding in solving problems of students.

ภาควิชา.....บริหารการศึกษา
สาขาวิชา.....นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร
2539
ปีการศึกษา.....

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ด้วยความกรุณาของอาจารย์ ดร.เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องด้วยความเอาใจใส่อย่างดี และเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง ไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ ประธานกรรมการ รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอด กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ ที่ได้ให้คำแนะนำ และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีความถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่สละเวลาให้ความช่วยเหลือและคำแนะนำแก้ไข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จนเป็นเครื่องมือที่สมบูรณ์

ขอขอบพระคุณผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนคณิตศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2, 4 และ 6 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูล วิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณเพื่อนๆทุกคน ที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ ด้วยความอบอุ่นเสมอมา

ประโยชน์ที่เกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ขอบอบแต่ คุณพ่อ คุณแม่ และครูอาจารย์ ทุกท่านที่มีส่วนในการวางรากฐานการศึกษาแก่ผู้วิจัย

วิชณี ตะเกาพงศ์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ช
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.2 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	4
1.5 คำนียามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	5
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
1.7 วิธีดำเนินการวิจัย.....	6
1.8 ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิจัย.....	8
2 ทฤษฎี หลักการ แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
2.1 ความหมายและความสำคัญของหลักสูตร.....	9
2.2 การนำหลักสูตรไปใช้.....	11
2.3 บทบาทของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร.....	13
2.4 บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนในการใช้หลักสูตร.....	14
2.5 บทบาทหน้าที่ของครูผู้สอนในการใช้หลักสูตร.....	15
2.6 หลักสูตรคณิตศาสตร์	16
2.7 โครงสร้างหลักสูตรคณิตศาสตร์.....	16
2.8 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน.....	17
2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	19
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	44
3.1 ประชากร.....	44
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	46
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	47
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	48

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	55
ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	55
ตอนที่ 2 สภาพการใช้หลักสูตรคณิตศาสตร์	55
ตอนที่ 3 ปัญหาการใช้หลักสูตรคณิตศาสตร์	56
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	180
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	181
5.2..อภิปรายผล	184
5.3..ข้อเสนอแนะ.....	192
รายการอ้างอิง.....	194
ภาคผนวก.....	198
ประวัติผู้วิจัย.....	246

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ผลการดำเนินการด้านคุณภาพการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.....	3
2	จำนวนโรงเรียน จำนวนกตามขนาดโรงเรียน.....	50
3	จำนวนแบบสอบถามที่ส่ง และแบบสอบถามที่ได้รับ.....	53
4	ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้บริหารโรงเรียน.....	58
5	ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของครูผู้สอนคณิตศาสตร์.....	64
6	ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรคณิตศาสตร์ ด้านการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอนของผู้บริหารโรงเรียน.....	72
7	ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรคณิตศาสตร์ ด้านการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอนของครูผู้สอนคณิตศาสตร์	80
8	ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรคณิตศาสตร์ ด้านการจัดปัจจัยและสภาพแวดล้อมต่างๆเพื่อการใช้หลักสูตรของผู้บริหารโรงเรียน.....	87
9	ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรคณิตศาสตร์ ด้านการจัดปัจจัยและสภาพแวดล้อมต่างๆ ของครูผู้สอนคณิตศาสตร์	105
10	ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรคณิตศาสตร์ ด้านการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนคณิตศาสตร์	116
11	ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตร ด้านการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอนของผู้บริหารโรงเรียน.....	135
12	ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตร ด้านการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอนของครูผู้สอนคณิตศาสตร์.....	143
13	ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรด้าน การจัดปัจจัยและสภาพแวดล้อมต่างๆเพื่อการใช้หลักสูตรของผู้บริหารโรงเรียน.....	149
14	ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตร ด้านการจัดปัจจัยและสภาพแวดล้อมต่างๆเพื่อการใช้หลักสูตรของ ครูผู้สอนคณิตศาสตร์	161
15	ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรด้านการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนคณิตศาสตร์	171